

Viisakalt valge näärikuu

■ Tänavuse jaanuari ilma üle oleks patt nuriseda.

Kas mäletate eelmise aasta näärikuu ilmapöörakuid? Kord paukus 34° pakane ning kallas lund, siis ladistas vihma. Läänemeri ähvardas vahepeal hoopis kinni külmuda, mandril lumi tuli ja läks.

Tänavuse jaanuari ilma üle oleks patt nuriseda, maa püsis rohkem valge kui must (paljudes paikades oli lund üle 20 cm), ei sadanud vihma, õhutemperatuur püsis vähemalt sisemaal korraliku talve kohaselt miinuste poolel.

Miinuseid ei kogunenud kuigi palju, kõige pakaselisem, -21,7°, oli 25. kuupäeval Jõgeval.

Paukuv Võrtsjärv

Tartu-Tõravere ilmajaamas ei tõusnud termomeetri näit kordagi nullist kõrgemale! Ning kui seal kuu lõpul ilmaandmed kokku võeti, selgus, et keskmise temperatuuri poolest oli tänavune jaanuar võrdne mulluse, palju jõnksulisema nimekaimuga (-7,4° ümber mõlemad). Järjekordne näide selle kohta, et ainult keskmiste näitajate järgi on vahel raske ilma üle otsustada.

Eesti keskmiseks õhutemperatuuriks rehkendati meteoroloogia ja hüdroloogia instituudis seekord -7,1°, ligi kraad keskmisest külmem, norm on 6,3°. Sademeid, seekord lumena, tuli vaid 22 mm, norm 38 mm. Kõige soojem oli mere ääres (Ristnas -2,8°), jahedam ida pool (Väike-Maarjas -8,2°).

Kõige karmim aeg saabus just siis, kui Aasias hakati 21. jaanuaril tähistama rohekassinise ahvi aasta saabumist. Sadakond aastat tagasi olid moes astrometeoroloogilised ennustused. Kasutaks ka soodsat juhust hoiatamiseks: just ahviaastail (mõelge ahvi värvile!) sündinud peaksid vältima külmetusi ja vihastumisi! Täpsemalt: rohelisteks vihastumist ja siniseks külmutumist.

Sportlikuma elulaadiga inimestele oli põnevaim aeg aga maailma karika etapp Otepääl. Tänavu oli ilmataat igati heatahtlik, vähemalt õhukülma osas – seda oli parajalt, kümne miinuspügala ümber. Lume osas järgivad korraldajad juba mitu aastat mitšurinlikku põhimõtet: me ei pea ootama looduselt armuande,

meie ülesanne on lund ise teha, kahuritega.

Kui juba laskmisest juttu: demineerijatel tuli jaanuaris õhki da jääummistusi mitmel pool jõgedel, et päästa talusid uputusest. Pauku tegi jaanuaris ka Võrtsjärve pragunev jää, mida kergitas tagurpidi voolav Emajõgi. Nii et päris tavaline tänavune näärikuu just ka polnud.

Ilmast mujal ja muiste

13. jaanuar oli paha päev Baierimaa Drochterseni linna elanikele: tornaado, haruldane külaline sel kuul, tõstis kümme konna majal katuse maha.

Alaska sai üle mitme talve tunda tõelist pakast, edasi lükkusid koerarakendite võidusõidud, ajajate silmalaud olevat kinni külmunud. Isegi Minnesota osariigis mõodeti kuu lõpul öösiti 45 külmapügalat.

USA idapoolsemates osariikides jäi ligi 300 000 peret küünlavalgele, sest jäävihm purustas elektriliinid. Haruldasi lumepühasid said pidada Mexico City kandi koolijütsid – seal sadas

maha 5 cm paksune lumekiht. Teed ning koolid olid suletud paar päeva.

Peruus uputasid paduvihmad üle 60% riigi pindalast. Hädas olid tuhanded turistid, kes mägedes vanu inkade linnu uudistasid.

Saja aasta eest oli näärikuu Tartus tänavusest märksa soojem (-3,2°), sadas vähe, vaid 17 mm. Lund oli kuu keskel 9 cm.

Postimehele kirjutati Tartust: Saanitee tuli meile uueaasta esimesel päeval. Lund sadas kaunis korralikult maha, kui saju järel läks ilm sulaks.

Orajõelt: Meri ei taha meil sel talvel sugugi kinni külmetada. Ei külmeta meri mitte kinni, siis jäävad mitmed valmisehitatud laevad, mida jääd mööda merde veetakse, suveks kaldasse. Sellega läheks laeva aastane teenistus kaduma.

Peterburist: Mineva nädala viimastel päevadel tõusis külm kuni 14 kraadini, osa voorimehi asusivad juba saanidega platsi.

AIN KALLIS